

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою педагогічного
факультету
Протокол № 7 від 18.03. 2021 р.

Голова проф. Кічук І.В.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
З ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

освітній ступінь: БАКАЛАВР

галузь знань: 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

спеціальність: 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

освітня програма: ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА. АНГЛІЙСЬКА МОВА В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА. ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

_____ (підпис, ініціали, прізвище)

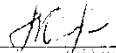
РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою дошкільної та початкової освіти
протокол № 7 від 24 лютого 2021 р.

Завідувач кафедри _____ доц. Іванова Д.Г.
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості вищої освіти
педагогічного факультету

_____ к.пед.н., доц. Сич Ю.І.
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми: Шевчук А.С. – доцент кафедри дошкільної та початкової освіти, кандидат педагогічних наук.

Рецензенти програми: Лесіна Т.М. – професор кафедри дошкільної та початкової освіти, доктор педагогічних наук;
Запорощенко І.В. – спеціаліст вищої категорії, завідувач закладу дошкільної освіти загального типу №31 «Канігошка» м. Ізмаїл

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Метою атестаційного екзамену є: встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-професійної та практичної підготовки випускників, набутих ними компетентностей вимогам стандартів освітньої діяльності першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта; перевірка здатності здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Завданням атестаційного екзамену з дошкільної освіти є: оцінка засвоєння здобувачами навчального матеріалу, набутих умінь та інших компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою; перевірка рівня сформованості фахових компетентностей здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» за кваліфікаціями «Бакалавр дошкільної освіти. Вихователь дошкільних закладів», «Бакалавр дошкільної освіти. Вихователь дошкільних закладів. Вчитель англійської мови в закладах дошкільної освіти», «Бакалавр дошкільної освіти. Вихователь дошкільних закладів. Практичний психолог»; перевірка науково-теоретичної та практичної підготовки бакалаврів, здатності вирішувати складні професійні завдання в галузі дошкільної освіти, а також підготовленості до продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти, відповідно до чинних вимог, передбачених стандартами вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

2. ЕТАПИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ

2.1. Етапи проведення

Атестаційний екзамен проводиться в один етап.

2.2. Форми проведення

Атестаційний екзамен проводиться усно.

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

3.1. Структура екзаменаційного завдання

Назва екзаменаційного завдання	Компетентності, що перевіряються	Результати навчання, що перевіряються
Завдання для перевірки фахових компетентностей		
<i>Завдання №1-2</i> Теоретичні питання передбачають	КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації. КС-2. Здатність до розвитку в	ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в

<p>розкриття методичних особливостей організації освітнього процесу в умовах закладу дошкільної освіти.</p>	<p>дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</p> <p>КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).</p> <p>КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.</p> <p>КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.</p> <p>КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).</p> <p>КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.</p>	<p>роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.</p> <p>ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.</p> <p>ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.</p> <p>ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.</p> <p>ПР-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.</p> <p>ПР-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх</p>
---	---	--

		<p>потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.</p> <p>ПР-10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.</p> <p>ПР-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.</p>
<p><i>Завдання №3-4</i> Практичні завдання, що передбачають розкриття рівня практичної підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання фахових обов'язків і повноважень.</p>	<p>КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.</p> <p>КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.</p> <p>КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.</p> <p>КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>КС-14. Здатність до</p>	<p>ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.</p> <p>ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.</p> <p>ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.</p> <p>ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.</p> <p>ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.</p> <p>ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.</p> <p>ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.</p>

	<p>формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.</p> <p>КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.</p> <p>КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.</p> <p>КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.</p> <p>КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p> <p>КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.</p> <p>КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.</p>	<p>ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.</p> <p>ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.</p> <p>ПР-21. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.</p>
--	---	---

3.2. Зміст екзаменаційних завдань

3.2.1. *Теоретичні питання* атестаційного екзамену потребують вивчення концептуально-теоретичних засад дошкільної освіти, особливостей організації освітнього процесу в умовах закладу дошкільної освіти, методичних засад дошкільного виховання, що входить до складу освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів зі спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Перелік екзаменаційних завдань з теорії та фахових методик дошкільної освіти

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Тема. Теоретичні основи дошкільної педагогіки

Дошкільна педагогіка як наука, її розвиток та зв'язок з іншими науками. Основні категорії дошкільної педагогіки. Джерела розвитку дошкільної педагогіки. Особистість дитини. Виховання і розвиток. Фактори формування особистості. Поняття про мету виховання, її об'єктивний характер. Умови і фактори визначення цілей виховання. Завдання основних напрямів всебічного розвитку особистості. Мета виховання в сучасній українській педагогіці. Сучасна система дошкільної освіти. Дошкільна освіта за кордоном. Програми розвитку дітей дошкільного віку. Поняття інновації. Класифікація нововведень в освіті. Інноваційна педагогіка. Гуманістична педагогіка.

Тема. Зміст виховання та навчання дітей дошкільного віку

Фізичний розвиток і фізичне виховання дітей дошкільного віку. Режим дня в закладі дошкільної освіти. Організація та методика проведення роботи з дітьми в першу та другу половину дня. Розумовий розвиток і розумове виховання дітей дошкільного віку. Сенсорне виховання дітей як основа розумового розвитку. Особливості навчання дітей дошкільного віку. Зміст навчання дітей дошкільного віку. Базовий компонент дошкільної освіти. Методи навчання дітей дошкільного віку. Форми організації навчання дітей. Заняття їх види, структура. Моральний розвиток і моральне виховання дітей дошкільного віку. Виховання в дітей дошкільного віку любові до Батьківщини. Виховання моральних якостей. Виховання в дітей культури поведінки. Трудова діяльність дітей у дошкільному закладі. Види праці дітей та форми її організації. Естетичний розвиток та виховання дітей дошкільного віку. Завдання, засоби, методи естетичного виховання дітей дошкільного віку. Свята та розваги в дитячому садку.

Тема. Виховання дітей у грі

Гра як основний вид діяльності дошкільника. Організація предметно-ігрового середовища в умовах дошкільного закладу. Режисерські ігри. Сюжетно-рольові ігри дітей в дошкільному закладі. Театралізовані ігри. Будівельно-конструктивні ігри. Дидактичні ігри. Можливості використання комп'ютерних ігор у системі дошкільної освіти. Рухливі ігри дошкільників.

Тема. Педагогічний процес у ЗДО. Дошкільний заклад, сім'я, школа

Педагогічний процес у закладі дошкільної освіти. Планування педагогічного процесу. Моделювання освітньо-виховної роботи в різні пори року. Завідувач як організатор і керівник дошкільного закладу. Методична робота в дошкільному закладі. Взаємодія родинного і суспільного виховання. Форми і методи співробітництва дитячого садка і сім'ї. Наступність у роботі ЗДО і початкової школи.

МЕТОДИКИ ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ

Дошкільна лінгводидактика

Тема. Формування фонетичної, лексичної та граматичної компетенцій дошкільників

Методи і прийоми виховання звукової культури мовлення в дітей дошкільного віку. Індивідуальне обстеження стану звуковимови дітей. Завдання і зміст формування граматичної правильності мовлення в дошкільників. Шляхи і методи формування граматичної правильності мовлення. Дидактичні ігри та вправи, їх місце в роботі з дошкільниками, методика проведення в різних вікових групах. Особливості розвитку словника на різних вікових етапах. Завдання словникової роботи. Методи і прийоми словникової роботи. Дидактичні ігри та вправи в словниковій роботі. Види, зміст та методика їх проведення в різних вікових групах.

Тема. Формування діалогічної та художньо-мовленнєвої компетенції дошкільників

Поняття зв'язного мовлення. Види зв'язного мовлення (діалогічне, монологічне). Методи і прийоми навчання дітей діалогічного мовлення. Бесіда як основний метод розвитку діалогічного мовлення. Види, зміст, тематика бесід. Методика проведення бесіди. Значення картин у навчанні розповідання, вимоги до них. Методика навчання розповідання за картинами в різних вікових групах. Дві обов'язкові структурні частини: організація сприймання, розглядання дітьми картин та навчання розповіді за її змістом. Сутність переказу, його значення для розвитку зв'язного мовлення, пам'яті, мислення. Добір літературних творів, вимоги до них. Методичні прийоми та способи навчання переказу в різних вікових групах. Значення художньої літератури для всебічного виховання дітей. Принципи добору літературних творів для читання і розповідання дітям. Методика читання художніх творів на заняттях, методичні прийоми роботи. Види бесід після читання. Значення поезії в розвитку та вихованні дітей. Підбір віршів, наочності, ілюстрацій. Традиційна методика роботи з поетичним словом у різних вікових групах. Сучасні підходи до роботи з поетичним твором на заняттях у дошкільному закладі. Зміст та завдання підготовки до навчання грамоти на четвертому-шостому роках життя.

Методика ознайомлення дошкільників з поняттям «слово», «звук», «голосні і приголосні звуки». Вправи та ігри для закріплення цих понять. Етапи навчання звуковому аналізу слів за допомогою фішок і схем. Використання ігрових прийомів під час звукового аналізу слів. Врахування індивідуальних особливостей дітей. Методика навчання розрізнення голосних і приголосних, твердих і м'яких звуків. Ознайомлення з голосними буквами. Закріплення словорозрізнявальної функції звуків. Підготовка руки дитини до письма. Орієнтовні види роботи з підготовки руки дитини дошкільного віку до письма.

Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень

Тема. Формування уявлень про множину, елементи множини, число.

Етапи ознайомлення дітей дошкільного віку з утворенням числа.

Визначення понять: «множина», «елементи множини», «число». Програмні вимоги, послідовність (етапи) ознайомлення дітей з новим числом, підбір наочності. Робота вихователя над закріпленням у дітей знань про число.

Тема. Письмова нумерація. Зміст, методи і форми роботи при ознайомленні дошкільників з цифрами

Види письмової нумерації. Послідовність ознайомлення дітей з цифрою. Програмні завдання та підбір наочності для ознайомлення дошкільників з цифрою. Індивідуальна робота з дітьми з ознайомлення з цифрами. Зміст і види роботи в повсякденному житті.

Тема. Вправлення дітей дошкільного віку в лічбі: кількісна і порядкова лічба, лічба з участю різних аналізаторів, відлічування

Сутність кількісної та порядкової лічби і прийоми їх навчання. Програмні завдання для різних вікових груп. Прийоми вправлення у відлічуванні, лічбі з участю різних аналізаторів: за зразком, за названим числом, на порівняння множин. Підбір наочності для різних вікових груп. Робота над закріпленням різних видів лічильної діяльності в повсякденному житті.

Тема. Величина предметів. Ознайомлення дошкільників з параметрами величини. Навчання порівняння за довжиною, шириною, висотою

Визначення поняття «величина», параметри величини, об'єктивні та суб'єктивні чинники, що впливають на сприймання величини. Підбір наочності та прийоми навчання порівняння за довжиною, шириною, висотою та їх специфіка в різних вікових групах.

Тема. Програмні завдання та послідовність ознайомлення дошкільників з геометричними фігурами

Ознайомлення з геометричними фігурами в програмі закладу дошкільного освіти. Ускладнення програмових вимог у різних групах дошкільного віку. Підбір наочності. Етапи ознайомлення дітей з геометричними фігурами. Специфіка обстеження сторін, кутів у молодших та старших групах ЗДО. Закріплення знань про геометричні фігури в повсякденному житті.

Тема. Методичні прийоми ознайомлення дітей дошкільного віку з часовими поняттями

Особливості сприймання часу дітьми різного віку. Програмні вимоги з формування часових уявлень у дітей дошкільного віку. Ознайомлення дітей з частинами доби. Формування понять: «вчора», «сьогодні», «завтра». Робота вихователя над закріпленням часових понять у повсякденному житті.

Тема. Формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку в різних видах діяльності

Робота з формування математичних уявлень у дітей на заняттях, під час режимних процесів, в ігровій і трудовій діяльності. Особливості та специфіка цієї роботи з дітьми в різних вікових групах. Робота з батьками.

Методика ознайомлення дітей з довкіллям

Тема. Теоретико-методологічні основи курсу

Методологічні основи методики ознайомлення дошкільників з природою. Зв'язок з іншими науками. Методи дослідження. Зміст та завдання ознайомлення дошкільників з природою. Охорона природи України.

Тема. Методи ознайомлення дошкільників з природою

Спостереження як основа формування реалістичних уявлень і понять про природу. Види спостережень за тривалістю (епізодичні і довготривалі), за дидактичною метою (первинні, повторні, заключні), спостереження порівняльного характеру; їх місце в різних вікових групах. Підготовка вихователя до проведення спостереження. Прийоми керівництва спостереженнями дітей у різних вікових групах. Словесні методи ознайомлення дітей з природою. Художня література як метод ознайомлення з природою. Нескладні досліди. Практичні методи. Праця як метод ознайомлення дошкільників з природою. Форми та види праці. Гра як метод ознайомлення дошкільників з природою, навчально-виховне значення, класифікація ігор природничого змісту для дітей: ігри з природничим матеріалом, творчі, дидактичні, рухливі, їх роль і місце в процесі ознайомлення дітей з природою.

Тема. Куток природи та ділянка в ЗДО

Куток природи. Виховне й освітнє значення. Вимоги до підбору рослин і тварин: відповідність вимогам програми, особливостям оточуючої природи, витривалість, невибагливість, безпечність, доступність для спостереження і догляду за ними дітьми. Ділянка ЗДО, значення в реалізації завдань щодо ознайомлення дошкільників з природою. Структурні компоненти ділянки ЗДО.

Тема. Форми організації роботи щодо ознайомлення дошкільників з природою

Заняття як форма ознайомлення дітей з природою. Типи та види занять, їх характеристика. Експерсії в природу, навчально-виховне значення. Види та структура експерсій, цільові прогулянки.

Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти в ЗДО

Тема. Організація валеологічного виховання в ЗДО

Організація валеологічного виховання в ЗДО. Пріоритетні напрями валеологічної роботи дошкільного закладу: 1) організація оздоровчо-профілактичної роботи з дошкільниками; 2) формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя педагогічного та батьківського колективів; 3) забезпечення валеологічної спрямованості освітнього процесу.

Ключовий напрям організації валеологічної роботи в ЗДО – використання здоров'язберезувальних технологій, що об'єднують у собі всі аспекти діяльності навчального закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я дітей та є сприятливими умовами перебування дитини в ньому. Поняття оздоровчі технології. Умови використання оздоровчих технологій та проведення діагностичних методик фізичного розвитку дітей в здоров'язберезувальному середовищі ЗДО. Форми роботи з дітьми щодо зниження захворюваності, профілактики, оздоровлення. Форми роботи з батьками щодо підвищення їхньої мотивації на дотримання засад здорового способу життя, створення здорового мікроклімату вдома.

Форми роботи з педагогами дошкільних закладів освіти щодо підвищення рівня їхньої професійної майстерності в проведенні валеологічної роботи з дітьми та батьками.

Тема. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи з дошкільниками в ЗДО

Педагогічне поняття «форма організації». Основні форми організації навчальної та виховної роботи в ЗДО. Специфіка форм організації фізкультурно-оздоровчої роботи. Умови створення форм оздоровчої роботи з дошкільниками: у структурі освітнього процесу, у контексті валеологічного та фізичного виховання тощо. Ключовий напрям організації валеологічної роботи в дошкільному закладі освіти – використання здоров'язберезувальних технологій, які об'єднують у собі всі аспекти діяльності навчального закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я дітей та є сприятливими умовами перебування дитини в ньому. Поняття оздоровчі технології як ті, що спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я дітей.

Поняття «здоров'язберезувальне середовище». Чинники (педагогічні валеологічні соціальні, економічні), що зумовлюють створення здоров'язберігаючого середовища в закладах освіти. Зміст здоров'язберезувального середовища відповідно до вимог нормативних документів дошкільної освіти. Структурні компоненти здоров'язберезувального середовища в ЗДО. Механізм функціонування здоров'язберезувального середовища в ЗДО. Умови використання оздоровчих технологій та проведення діагностичних методик фізичного розвитку дітей в здоров'язберезувальному середовищі ЗДО.

Тема. Загальні основи методики фізичного виховання

Предмет та основні завдання курсу. Характеристика основних понять. Зв'язок методики фізичного виховання з іншими науковими дисциплінами. Природничо-наукові основи фізичного виховання дітей дошкільного віку. Характеристика оздоровчих, освітніх та виховних завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку. Характеристика засобів фізичного виховання дошкільників: сил природи, гігієнічних факторів, фізичних вправ. Специфіка принципів навчання у фізичному вихованні. Методи і прийоми навчання

фізичних вправ. Співвідношення дидактичних методів та прийомів навчання на різних етапах навчання дошкільників рухових дій.

Тема. Проведення з дошкільниками рухливих ігор та вправ спортивного характеру

Характеристика рухливої гри як засобу фізичного виховання дітей. Класифікація рухливих ігор, основні види ігор. Значення рухливих ігор для всебічного розвитку дитини дошкільного віку. Методика проведення рухливих ігор у різних вікових групах. Загальна характеристика та значення спортивних вправ. Види спортивних вправ для дітей дошкільного віку та методика їх проведення в дошкільному навчальному закладі.

Тема. Основні форми роботи з фізичного виховання в ЗДО

Види фізкультурно-оздоровчих заходів. Методика проведення ранкової гімнастики в різних вікових групах. Структура гігієнічної гімнастики з елементами корекції, особливості проведення в різних вікових групах. Проведення фізкультхвилинок та фізкультпауз. Типи фізкультурних занять. Способи організації дітей на занятті. Регулювання фізичних, емоційних та психічних навантажень дітей під час занять. Методика проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах. Зміст занять з фізичної культури на повітрі в різні пори року. Поняття «рухова активність». Види рухової активності: цілеспрямована та довільна. Характеристика різних форм роботи з фізичного виховання в повсякденному житті: піші переходи та екскурсії за межі дошкільного закладу; фізкультурні розваги та свята; дні здоров'я; самостійна рухова діяльність, індивідуальна робота з дітьми, рухливі ігри, канікули.

3.2.2. Практичні завдання дозволяють з'ясувати рівень практичної підготовленості здобувачів до виконання професійних обов'язків і повноважень вихователя дошкільного закладу за такими напрямками розвитку дошкільника, як: фізичний, соціальний, моральний, інтелектуальний, мовленнєвий, художній, емоційно-ціннісний, креативний та виявити наступні вміння: діагностувати розвиток дитини під час організованого педагогічного впливу в межах різних видів діяльності; осмислено підходити до розв'язання практичних завдань, правильно оцінюючи конкретну педагогічну ситуацію та роль вихователя в ній; передбачати тактику взаємодії педагога з дітьми, спрямовану на формування базових якостей особистості (самостійність, людяність, працелюбність, спостережливість, відповідальність, розсудливість, справедливість, креативність тощо); прогнозувати наслідки педагогічного впливу на дитину, орієнтуючись на конкретну особистість та специфіку особистісно-зорієнтованого виховання й навчання та ін.

Приклади практикоорієнтованих екзаменаційних завдань

1. Проаналізуйте переваги інтегрованого підходу в системі дошкільної освіти.
2. Здійсніть порівняльну характеристику європейського досвіду впровадження інклюзивної освіти в сфері дошкілля.
3. Наведіть приклади розв'язання конфліктної ситуації в умовах освітнього середовища ЗДО.
4. Здійсніть порівняльну характеристику міжнародного та національного законодавства у сфері дошкільної освіти.
5. На основі аналізу тенденцій розвитку зарубіжної дошкільної освіти визначте ті, що можуть бути запроваджені в Україні в сучасних умовах реформування системи освіти.
6. Розкрийте роль Міністерства освіти і науки України у формуванні державної політики у сфері дошкільної освіти.
7. Проаналізуйте на конкретному прикладі партнерські відносини між закладом дошкільної освіти та іншими закладами й установами з метою організації розвивального освітнього середовища.
8. Проаналізуйте на конкретному прикладі партнерські відносини між закладом дошкільної освіти та сім'ями вихованців, розкрийте провідні напрямки партнерської взаємодії у цих відносинах.
9. Визначте шляхи і методи, за допомогою яких здійснюється профілактика булінгу в закладах дошкільної освіти, наведіть приклади.
10. Окресліть перспективні напрямки розвитку дошкільної освіти в Україні.
11. Розробіть комплекс ігор та вправ на розвиток пізнавальної діяльності в дітей дошкільного віку. Розкрийте методику проведення.
12. Обґрунтуйте значимість використання розповіді задля екологічного виховання дошкільників. Дайте перелік вимог до її конструювання.
13. Визначте можливі методи та прийоми встановлення емоційного контакту між вихователем та дитиною.
14. Визначте найбільш ефективні, на Вашу думку, методи адаптації дитини до закладу дошкільної освіти, використовуючи положення програми «Малюток». Відповідь обґрунтуйте.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

4.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Відповіді на теоретичні питання та розкриття змісту практичного завдання здобувача освітнього ступеня «бакалавр» під час атестаційного екзамену оцінюються за традиційною шкалою.

Підсумкова оцінка рівня навчальних досягнень здобувача освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 012 Дошкільна освіта розраховується як сума балів за теоретичні питання і практичні завдання.

З чотирьох оцінок вираховується середньозважений бал з подальшим переведенням у 100-бальну шкалу.

4.2. Критерії оцінювання екзаменаційних завдань.

Критерії оцінювання екзаменаційних завдань наведено у Додатку 1.

Допоміжна таблиця переведення середньозваженого балу у 100-бальну шкалу наведена у Додатку 2.

Шкала, за якою здійснюється переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою, наведена у Додатку 3.

5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Не передбачено.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Аніщук А. М. Дошкільна лінгводидактика : [навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Дошкільна освіта»]. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2011. 246 с.
2. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі: підручник для студентів внз. К. : ВД «Слово», 2008. 408 с.
3. Бурова А. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 255 с.
4. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку. Суми : Видавництво «Університетська книга», 2019. 468 с.
5. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності старших дошкільників. Методичний посібник. Для вихователів дошкільних навчальних закладів, студентів вищих навчальних закладів зі спеціальності «Дошкільне виховання»). Х. : Веста : Видавництво «Ранок», 2008. 160 с.
6. Іщенко Л. В. Педагогічні технології супроводження процесу формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку : навчальний посібник [для студентів спеціальності «Дошкільна освіта. Вид. 2-ге, перер. та доп. Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. 149 с.
7. Карасьова К., Піроженко Т. Ігровий простір дитини. К. : Шкільний світ, 2011. 125 с.
8. Крутій К. Сучасне заняття в дошкільному навчальному закладі : традиції чи інновації : [монографія]. 2009. 176 с.

9. Крутії К. Л., Маковець Н. В. Інноваційна діяльність у сучасному дошкільному навчальному закладі : методичний аспект. Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2006. 128 с.
10. Крутії К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу : Монографія : У 2-х ч. Частина перша. Концепції, проектування, технології створення. Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2009. 320 с.
11. Крутії К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу : Монографія : У 2-х ч. Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні програми ДНЗ. Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2010. 284 с.
12. Лисенко Н. В., Кирста Н. Р. Педагогіка українського дошкілля : У 3-х частинах. Ч. 2 : Навч. посібник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. 360 с.
13. Лисенко Н. В. Теорія і практика екологічної освіти : педагог-дошкільник : Навчально-методичний посібник для ВНЗ. К. : ВД «Слово», 2009. 400 с.
14. Маханева М. Д. Экологическое развитие детей дошкольного и младшего школьного возраста : методическое пособие для воспитателей ДОУ и педагогов начальной школы. М. : АРКТИ, 2004. 320 с.
15. Методичні аспекти реалізації Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / О. Л. Кононко, З. П. Плохій, А. М. Гончаренко та ін. К. : Світич, 2009. 208 с.
16. Нетрадиційні методи оздоровлення дітей дошкільного віку : навчальний посібник / Г. І. Григоренко, Н. Ф. Денисенко, Ю. О. Коваленко, Н. В. Маковецька. Запоріжжя : ЗНУ, 2006. 116 с.
17. Пихтіна Н. П. Педагогіка гри : лекції. Навчальний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. 209 с.
18. Поніманська Т. І., Дичківська І. М. Дошкільна педагогіка. Практикум : Навч. посібник для студентів ВНЗ, спеціальність «Дошкільне виховання». К. : Видавничий дім «Слово», 2007. 352 с.
19. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник. 2-ге вид., доповн. К. : Академвидав, 2013. 464 с.
20. Старченко В. А. Формування логіко-математичної компетентності у старших дошкільників : навч.-метод. посібник. К. : Світич, 2009. 80 с.
21. Сучасне заняття в дошкільному закладі : навч.-метод. посібник / за ред. Н.В. Гавриш; авт. кол. Н.В. Гавриш, О.О. Ліннік, Н.В. Губанова. Луганськ: Альма-матер, 2007. 496 с.
22. Тарасенко Г. С. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : навчально-методичний посібник. К. : Вид-во «Ліра-К», 2010. 320 с.
23. Чепіга М. П. Стимуляція здоров'я та інтелекту. К. : Знання, 2006. 347 с.
24. Щербакова К. Й. Методика формування елементів математики у дошкільників. К. : Вид-во Європейського університету, 2011. 262 с.
25. Яришева Н. Ф. Методика ознайомлення дітей з природою : навчальний посібник. К. : Вища школа, 2010. 255 с.

26. Управління педагогічними інноваціями в інклюзивній освіті: навч. пос. /А.М.Ананьєв, С.В.Воронова, М.В.Малік та ін.; за заг. ред. С.К. Хаджирадевої. – К.: Освіта України, 2014. – 244 с.

Нормативно-правове забезпечення

1. Базовий компонент дошкільної освіти (стандарт). – Режим доступу: <https://nus.org.ua/articles/novyj-bazovyj-komponent-doshkilnoyi-osvity-shho-vin-proponuye-i-yak-pov-yazanyj-iz-nush/>
2. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-1>
3. Закон України «Про дошкільну освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
4. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Методичні рекомендації до оновленого держстандарту дошкільної освіти. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/news/dyvitsya-metodrekomentatsiyi-do-onovlenogo-derzhstandartu-doshkilnoyi-osvity/>
6. Порядок організації навчання в інклюзивних групах дошкільного навчального закладу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/48151>
7. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти). – Режим доступу: [Програми підвищення кваліфікації
https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/04/01/Typova_prohrama_pidvyshchennya_kvalifikatsiyi_pedagogichnykh_pratsivnykiv_doshkilnoyi_osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/04/01/Typova_prohrama_pidvyshchennya_kvalifikatsiyi_pedagogichnykh_pratsivnykiv_doshkilnoyi_osvity.pdf)

Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» за освітніми програмами «Дошкільна освіта», «Дошкільна освіта. Практична психологія», «Дошкільна освіта. Англійська мова в закладах дошкільної освіти», під час атестаційного екзамену з дошкільної освіти

Оцінка	Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання
5	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить самостійні правильні висновки.
4	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який загалом ознайомлений з теоретичним матеріалом, що передбачений програмою атестаційного екзамену, та володіє програмним матеріалом на репродуктивному рівні, окремими теоретичними концепціями та підходами; називає особливості організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти, але фрагментарно демонструє знання їх суті; частково ознайомлений із науковими дослідженнями та практичними розробками в сфері дошкільля. Випускник уміє визначати мету, завдання, технології, методики й організаційні форми роботи з дітьми раннього і дошкільного віку, проте знання не є системними та цілісними, недостатньо володіє психолого-педагогічним та методичним інструментарієм.
2	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який недостатньо володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань. Студент пов'язує відповідь з практичним досвідом, моделює педагогічні ситуації за стандартними алгоритмами, проте інтеграція з суміжними дисциплінами та теоретичних знань з практикою відсутня.
1	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який не в змозі викласти зміст питань екзаменаційного завдання, не володіє навчальним матеріалом, окремі теми засвоїв на рівні розпізнавання педагогічних явищ, допускає істотні помилки, відповідає лише на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити навіть частково, не розуміє змісту теоретичних питань; не вміє аналізувати явища та процеси педагогічної дійсності в галузі дошкільної освіти.

**Критерії оцінювання відповіді на практичні завдання
здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» за освітніми програмами
«Дошкільна освіта», «Дошкільна освіта. Практична психологія»,
«Дошкільна освіта. Англійська мова в закладах дошкільної освіти»
під час атестаційного екзамену з дошкільної освіти**

Оцінка	Критерії оцінювання практичного завдання
5	Під час виконання практичного завдання оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який повно, глибоко розкриває зміст матеріалу з фахових методик дошкільного виховання, розуміє зміст предметної області професійної діяльності; вміє свідомо аналізувати, послідовно і логічно викладати навчальний матеріал, доречно визначає методи і прийоми, правильно добирає методику виховання дітей дошкільного віку; грамотно ілюструє твердження відповідними прикладами, фрагментами, особистими спостереженнями; уміє зробити висновки й узагальнення; обґрунтовано, комплексно визначає основні напрямки та зміст діяльності в освітньому середовищі дошкільного закладу. Творчо підходить до розв'язання практико орієнтованих завдань, самостійно приймає рішення, аргументує власну позицію у процесі педагогічного спілкування, вдало обирає методичний інструментарій для творчого розв'язання складних завдань, які виникають під час професійної діяльності.
4	Під час виконання практичного завдання здобувач освітнього ступеня «бакалавр» логічно будує власну відповідь, робить правильні висновки. При цьому спирається на дані сучасних наукових досліджень, вікові, індивідуальні особливості дітей; обираючи форми і методи організації педагогічного процесу дотримується принципів індивідуалізації, гуманізації; при розв'язанні завдання ситуативно застосовує елементи творчості, самостійно приймає рішення, аргументує власну точку зору, проте відповіді бракує власних суджень.
3	Під час виконання практичного завдання оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2	Під час виконання практичного завдання оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який недостатньо володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст практичних завдань.
1	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає переважно на питання, що потребують однослівної відповіді.
0	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «бакалавр», який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі пояснити його зміст, не розуміє сенсу практичних завдань і не може їх розв'язати навіть за допомогою навідних питань.

**Таблиця переведення середньозваженого балу
за 100-бальною шкалою**

<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>
100	4,97–5,00	80	4,10–4,14	60	3,10–3,14	40	2,25–2,29	20	1,15–1,20
99	4,94–4,96	79	4,05–4,09	59	3,05–3,09	39	2,20–2,24	19	1,09–1,14
98	4,91–4,93	78	4,00–4,04	58	3,00–3,04	38	2,15–2,19	18	1,03–1,08
97	4,87–4,90	77	3,95–3,99	57	2,96–2,99	37	2,10–2,14	17	0,97–1,02
96	4,84–4,86	76	3,90–3,94	56	2,93–2,95	36	2,05–2,09	16	0,91–0,96
95	4,80–4,83	75	3,85–3,89	55	2,90–2,92	35	2,00–2,04	15	0,85–0,90
94	4,76–4,79	74	3,80–3,84	54	2,87–2,89	34	1,95–1,99	14	0,79–0,84
93	4,72–4,75	73	3,75–3,79	53	2,84–2,86	33	1,90–1,94	13	0,73–0,78
92	4,68–4,71	72	3,70–3,74	52	2,81–2,83	32	1,85–1,89	12	0,67–0,72
91	4,64–4,67	71	3,65–3,70	51	2,78–2,80	31	1,80–1,84	11	0,61–0,66
90	4,60–4,63	70	3,60–3,64	50	2,75–2,77	30	1,75–1,79	10	0,55–0,60
89	4,55–4,59	69	3,55–3,59	49	2,70–2,74	29	1,69–1,74	9	0,49–0,54
88	4,50–4,54	68	3,50–3,54	48	2,65–2,69	28	1,63–1,68	8	0,43–0,48
87	4,45–4,49	67	3,45–3,49	47	2,60–2,64	27	1,57–1,62	7	0,37–0,42
86	4,40–4,44	66	3,40–3,44	46	2,55–2,59	26	1,51–1,56	6	0,31–0,36
85	4,35–4,39	65	3,35–3,39	45	2,50–2,54	25	1,45–1,50	5	0,25–0,30
84	4,30–4,34	64	3,30–3,34	44	2,45–2,49	24	1,39–1,44	4	0,19–0,24
83	4,25–4,29	63	3,25–3,29	43	2,40–2,44	23	1,33–1,38	3	0,13–0,18
82	4,20–4,24	62	3,20–3,24	42	2,35–2,39	22	1,27–1,32	2	0,07–0,12
81	4,15–4,19	61	3,15–3,19	41	2,30–2,34	21	1,21–1,26	1	0,01–0,06

**Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою
оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою**

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою	
	екзамен	залік
90-100	відмінно	зараховано
89-70	добре	
51-69	задовільно	
26-50	незадовільно	не зараховано
1-25		

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ № __
Атестаційного екзамену
з дошкільної освіти**

для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»
спеціальності 012 Дошкільна освіта

освітньої програми «Дошкільна освіта», «Дошкільна освіта. Англійська мова в закладах дошкільної освіти», «Дошкільна освіта. Практична психологія»

1. Сутність і зміст поняття «інтеграція». Розкрийте сутність інтегрованого підходу в системі дошкільної освіти.
2. Розкрийте педагогічні умови та принципи створення індивідуальної траєкторії розвитку дитини з особливими освітніми потребами в розвивально-освітньому середовищі ЗДО.
3. Проаналізуйте на конкретному прикладі партнерські відносини між закладом дошкільної освіти та сім'ями вихованців, розкрийте провідні напрямки партнерської взаємодії у цих відносинах.
4. Наведіть приклади комплексу вправ для активізації уваги вихованців під час проведення заняття в середній групі закладу дошкільної освіти.

Затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти

Протокол № __ від ____ 20__ року

Голова екзаменаційної комісії _____

Завідувач випускової кафедри _____

Екзаменатор _____